

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Finansudvalget
Christiansborg
1240 København K

Ministeren

Dato
16. december 2021

J nr. .4390

Finansudvalget har i brev af 5. november 2021 stillet mig følgende spørgsmål 23 FIU alm. del, som jeg hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Torsten Schack Pedersen (V) og Kim Valentin (V).

Spørgsmål 23

Vil ministeren redegøre for effekterne af de stigende energipriser på statens finanser og effekterne for virksomhedernes konkurrenceevne og økonomi samt husholdningernes disponible indkomster, og i forlængelse heraf oplyse, hvilke initiativer regeringen vil tage for at modvirke de negative konsekvenser af de stigende energipriser? Frist for dette spørgsmål er 2 dage før besvarelsen af FIU alm. del – samrådsspørgsmål C.

Svar

De globale energimarkeder er ramt på flere fronter. De høje priser på særligt el og gas skyldes således et sammenfald af en lang række faktorer, særligt situationen på gasmarkedet, hvor en kold og lang vinter (2020/21) og en øget global efterspørgsel efter gas i industrien har været med til også at presse prisen op på el. I Danmark kan vi kun i begrænset omfang påvirke energipriserne direkte. Kraftværker, der i flere EU-lande producerer el på fossile brændsler som kul og gas, er stadig prisfastsættende på elmarkedet det meste af året. De stigende gaspriser sætter sig i elmarkedsprisen, da el sælges på markeder på tværs af landegrænser. Andre faktorer har bl.a. været en lav vandbeholdning i de norske vandreservoarer og en mere vindstille periode i 2021 end normalt. Det betyder, at det nedadgående pres på priserne, som udbygningen med vedvarende energi ellers leverer, har været lidt lavere i 2021 end i 2020. Dertil kommer høje kul- og CO₂-kvotepriser, der også er en medvirkende faktor til at drive elprisen op.

For spørgsmålene om effekterne på statens finanser og husholdningernes disponible indkomster har jeg indhentet bidrag fra Finansministeriet, som oplyser følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”Statens finanser

De høje energipriser påvirker statens indtægter og udgifter gennem en lang række forskellige kanaler. Det vurderes ikke muligt at give et konsolideret skøn for, hvordan de høje energipriser samlet set påvirker statens finanser. Nedenfor er beskrevet, hvordan de høje energipriser bl.a. påvirker statens indtægter og udgifter.

**Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet**

Holmens Kanal 20
1060 København K

T: +45 3392 2800
E: kefm@kefm.dk

www.kefm.dk

Side 1/7

Statens indtægter

De høje energipriser øger husholdningernes udgifter til blandt andet elektricitet, gas, opvarmning samt brændstof. Det reducerer husholdningernes købekraft og vil herigennem dæmpe forbrugsudviklingen.

Tilsvarende påvirker højere energipriser virksomhedernes produktionsomkostninger og kan føre til, at virksomhederne vælter de stigende omkostninger over i salgspriserne, hvilket kan reducere efterspørgslen fra både ind- og udland. Relativt til andre lande kan dansk industri dog have en konkurrencefordel i at være mindre energitung og mere energieffektiv, *jf. nedenfor*, hvilket kan reducere det direkte gennemslag af de stigende energipriser på dansk økonomi. I udlandet dæmper højere energipriser også efterspørgslen generelt og dermed også efterspørgslen efter danske varer og tjenester, hvilket kan reducere eksporten. De høje energipriser vil dermed dæmpe aktiviteten i Danmark såvel som i resten af verden.

Stigningen i energipriserne vurderes pt. at være betinget af midlertidige forhold, hvilket vil begrænse gennemslaget i økonomien. Hvis energipriserne forbliver på et højt niveau i en længere periode eller stiger yderligere, må afdæmpningen imidlertid forventes at blive mere mærkbar.

Stigningen i energipriserne vil have direkte statsfinansielle konsekvenser via fx provenu fra energiafgifter, udgifter til støtte til vedvarende energi mv. Hertil kommer afledte virkninger på indtægter og udgifter af den generelle virkning på efterspørgslen i økonomien af stigende energipriser, *jf. ovenfor*. Et dæmpet privatforbrug vil således alt andet lige reducere provenuet fra forbrugsafgifter mv.

Statens udgifter

De stigende energipriser medfører, at statens udgifter til en række VE-støtteordninger særligt i 2022 forventes at være lavere end tidligere skønnet. Det skyldes, at støtten for en række ordninger er bundet op på el- eller gasprisen.

Tabel 1 viser de skønnede, marginale ændringer i udgifter til VE-støtte på de udgiftskonti, hvor støtteudgifterne bl.a. afhænger af energipriserne. Skønnene er baseret på Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets seneste fremskrivning over udgifter til VE-støtte. Støtteudgifterne er påvirket af flere forhold, men ændringerne kan primært tilskrives de øgede energipriser. I 2022 ventes udgifterne til VE-støtte pt. at være cirka 2,7 mia. kr. lavere end forudsat ifm. FFL22. I de løbende fremskrivninger af dansk økonomi og vurderinger af de offentlige finanser vil der for en lang række udgifts- og indtægtsposter kunne opleves forskydninger, der både trækker i opadgående og nedadgående retning. Det er et sundt princip, at de udgiftspolitiske prioriteringer ikke afhænger af løbende udsving i særskilte udgifts- eller indtægtsposter. Denne tilgang muliggør langsigtede prioriteringer i udgiftspolitikken.

Det bemærkes, at da udgifterne afhænger af energipriserne, er skønnene for VE-udgifter behæftet med betydelig usikkerhed, og der sker løbende betydelige ændringer i forventningerne til udgifterne.

Tabel 1

Marginale ændringer i udgifter til VE-støtte ift. FFL22 på FL-konti, der bl.a. afhænger af energiprisen

	2022	2023	2024	2025
Mio. kr. (2022-PL)				
29.24.21. Biogas (til transport og proces)	-48,1	-59,5	-12,2	-7,3
29.25.09 Tilskud til opgradering eller rensning af biogas	-799,7	-832,3	-190,4	-133,2
29.25.22. Tilskud vedr. havvind	-1.052,5	-8,4	-2,2	-39,1
29.25.23. Tilskud vedr. landvind	-163,2	-0,2	5,2	5,7
29.25.25. Tilskud vedr. solceller	-70,4	-20,1	-14,9	-14,2
29.25.27. Tilskud vedr. biogas	-478,1	-270,3	-67,1	-48,8
29.25.29. Tilskud vedr. decentral kraftvarme	-16,6	-0,7	-0,3	0
29.25.30. Tilskud vedr. øvrige kategorier	-49,4	-13,2	-13,4	-10,8
I alt	-2.678,5	-1.205,2	-295,3	-247,7
<i>Heraf under delloft for drift</i>	<i>-48,1</i>	<i>-59,5</i>	<i>-12,2</i>	<i>-7,3</i>

Anm.: De skønnede ændringer er behæftede med væsentlig usikkerhed.

Kilde: Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Husholdningernes økonomi

Der spørges til effekterne af de stigende energipriser på husholdningernes disponible indkomster. Den disponible indkomst omfatter personlig indkomst fratrukket skat og pensionsindbetalinger, men den omfatter ikke forbrugsudgifter til energi- og forsyningsydelser. Højere energipriser har derfor ikke betydning for de disponible indkomster. De højere priser har dog betydning for husholdningernes samlede økonomi, og nogle husstande forventes at bliver forholdsvis hårdt ramt.

Finansministeriet har ikke kendskab til et samlet analyseapparat, der gør det muligt at opgøre, hvor meget de stigende energipriser vil påvirke de konkrete husholdningers forbrugsudgifter. Det skyldes blandt andet, at der ikke findes oplysninger af en tilfredsstillende kvalitet, om hvilken opvarmningsform (fjernvarme, varmepumpe, gasfyr, oliefyr mv.) den enkelte bolig er opvarmet med, samt at der ikke systematisk indhentes oplysninger til analysebrug, der knytter den enkelte energileverandør (fx fjernvarmeværk) til boligen.

I *tabel 2* er der dog opstillet en række regneeksempler for et udvalg af familietyper med de opvarmningsformer, der forventes at opleve *de største prisstigninger*. Eksemplerne er baseret på vinterhalvåret (Q4 og Q1) og defineres i det videre som fyringssæsonen. Det vurderes, at varmebehovet i fyringssæsonen udgør ca. 80 pct. af det samlede varmebehov på et år.

Cirka to tredjedele af husstandene opvarmes med fjernvarme. Det bemærkes, at langt hovedparten af fjernvarmekunderne ikke forventes at opleve prisstigninger over 700 kr. for fyringssæsonen 2021/2022 svarende til en månedlig merudgift set over seks måneder på under 120 kr. Det skal desuden bemærkes, at de skønnede merudgifter til energi er fordelt ud på de seks måneder i fyringssæsonen fra oktober 2021 til og med marts 2022, uanset at den faktiske betaling kan forfalde på et senere tidspunkt og/eller over en længere periode.

For et kontanthjælpspar med to børn i lejebolig på 100 m² og gasfyr som primær opvarmningsform, skønnes den månedlige merudgift til opvarmning at udgøre 1.420 kr. for fyringssæsonen 2021/2022 sammenlignet med fyringssæsonen 2020/2021, *jf. tabel 2*. Opvarmes boligen med fjernvarme baseret på hovedsageligt gas eller el, skønnes merudgiften at udgøre henholdsvis 1.700 og 480 kr. Der forventes ikke prisstigninger på fjernvarme baseret på biomasse eller affald som følge af stigende el- og gaspriser.

Tabel 2

Konsekvenser af højere energipriser i fyringssæsonen (Q4 og Q1) 2021/22 for udvalgte familietyper med udvalgte energiformer, der forventes at blive særlig hårdt ramt af de stigende energipriser

	Kontant- hjælpspar i 100 m ² lejebo- lig med 2 børn	Arbejder- par i 100 m ² leje- bolig med 2 børn	Arbejder- par i 200 m ² ejer- bolig med 3 børn	Pensionist- par i 85 m ² leje- bolig*
----- Månedlig merudgift til opvarmning i fyringssæson, kroner -----				
<i>Hvis boligen opvarmes med:</i>				
- Gasfyr	1.420	1.420	2.830	520
- Individuel varmepumpe	680	680	1.370	150
- Oliefyr	250	250	480	100
- Fjernvarme, høj andel varmepumper (0,2 pct. af fjernvarmeleverancer)	480	480	964	160
- Fjernvarme, høj andel gas (2,4 pct. af fjernvarmeleverancer)	1.700	1.700	3.400	560
Merudgift til opvarmning som andel af den årlige varmeudgift, pct.				
<i>Hvis boligen opvarmes med:</i>				
- Gasfyr	64	64	64	35
- Individuel varmepumpe	35	35	35	10
- Oliefyr	8	8	8	6
- Fjernvarme, høj andel varmepumper (0,2 pct. af fjernvarmeleverancer)	27	27	31	11
- Fjernvarme, høj andel gas (2,4 pct. af fjernvarmeleverancer)	98	98	105	40
Merudgift til opvarmning som andel af familiens disponible indkomst, pct.				
<i>Hvis boligen opvarmes med:</i>				
- Gasfyr	2,8	1,6	2,7	1,2
- Individuel varmepumpe	1,3	0,8	1,3	0,3
- Oliefyr	0,5	0,3	0,5	0,2
- Fjernvarme, høj andel varmepumper (0,2 pct. af fjernvarmeleverancer)	0,9	0,5	0,9	0,4
- Fjernvarme, høj andel gas (2,4 pct. af fjernvarmeleverancer)	3,3	1,9	3,2	1,3
Månedlig merudgifter til elforbrug (ikke opvarmning) i fyringssæsonen, kroner				
Elforbrug til belysning mv.	460	460	760	290

Note: *) Inkl. varmetillæg. Folkepensionister og fortidspensionister på gammel ordning har mulighed for at modtage varmetillæg. Varmetillægget ydes som en aftagende del af varmeudgiften, der er større end egenbetalingen og op til et maksimumbeløb på årligt 22.500 kr. (2021-niveau). Varmetillægget afhænger også af den personlige tillægsprocent.

Anm.: Merudgiften vurderes fsva. fjernvarmekategorierne at være høje estimater, da der bl.a. ikke er taget højde for fjernvarmeselskabernes handlerum. Merudgiften vurderes at være overestimeret for boligen på 200 m², da beregningen ikke tager højde for, at varmeomkostningen i en sådan bolig ofte ikke vil være dobbelt så stor som i en bolig på 100 m². Merudgifter er afrundet til nærmeste 10 kr. Afrunding kan medføre, at tal ikke summer til samlet merudgift. Fyringssæsonen er defineret som 4. kvartal samt 1. kvartal det følgende år. Merudgiften for fyringssæsonen 2021/22 er beregningsteknisk lagt ind i familiernes varmeregnskab for 2021. Fjernvarmeværker, som baserer sig på mere end 75 pct. gas henholdsvis 50 pct. eldrevne varmepumper, er defineret som et fjernvarmeværk med høj andel gas henholdsvis eldrevne varmepumper.

Kilde: Beregninger baseret på Finansministeriets familietypemodell

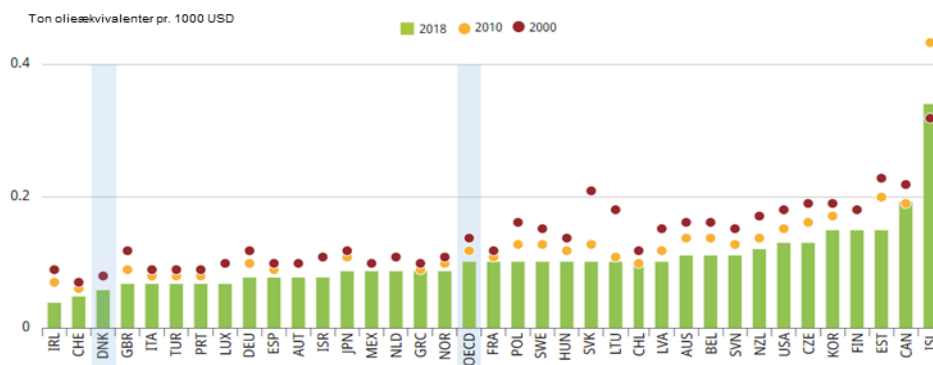
Klima-, Energi, og Forsyningsministeriet oplyser, at ud af Danmarks godt 2,7 mio. husstande får ca. 400.000 husstande varmen fra et naturgasfyr, og omkring 40.000 husstande ligger i fjernvarmeområder med en høj gasandel. Det er således disse husstande der – afhængig af boligens størrelse og individuelt behov – kan risikere en større stigning i varmeregningen, *jf. tabel 2.*”

For spørgsmålet om virksomhedernes konkurrenceevne har jeg indhentet bidrag fra Erhvervsministeriet, som oplyser følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”Virksomhedernes konkurrenceevne

Energipriser påvirker virksomhedernes internationale konkurrenceevne i lighed med andre produktionsomkostninger, og virksomhederne vil generelt opleve lavere efterspørgsel. Virksomheder vil dog i et vist omfang kunne overvælte de øgede omkostninger i priserne. Danske virksomheder – set under et – forventes at blive mindre hårdt ramt end virksomheder i Europa generelt, da de relativt set påvirkes mindre af udsving i energipriserne. Det skyldes, at de har en relativt lav energiintensitet sammenlignet med virksomheder i EU- og OECD-lande, *jf. figur 1.*

Figur 1. Energiintensitet opgjort som energiforbrug pr. enhed af BNP (2000, 2010 og 2018)

Anm.: Energiintensitet er et mål for, hvor effektivt energi anvendes inden for økonomien og opgøres som forholdet mellem energiforbrug og økonomisk eller fysisk output. Energiintensitet er mål ved energiforbrug pr. enhed BNP.
Kilde: *Environment at a Glance 2020*, OECD.

De stigende energipriser forventes på den baggrund ikke at svække danske virksomheders konkurrenceevne generelt set. Enkelte virksomheder med høj energiintensitet kan dog opleve forringet konkurrenceevne, afhængigt af energiforbruget i konkurrerende virksomheder på det internationale marked.”

Eksisterende ordninger og regeringens initiativer

De stigende varmepriser kan særligt ramme dem hårdt, der har svært ved at finde penge til uforudsete regninger. Derfor har regeringen spillet ud med en varme-pakke, hvor det foreslås at afsætte en pulje på 100 mio. kr. som kommunerne kan

søge. Med puljen kan kommunerne blive kompenseret direkte for merudgifter til ydelser, der dækker borgeres øgede varmeregninger. Det drejer sig om ordningerne personligt tillæg til pensionister og hjælp til enkeltudgifter til kontanthjælpsmodtagere samt modtagere af selvforsørgelses-, hjemrejse- og overgangsydelse m.fl.

Kontanthjælpsmodtagere og andre, som har været udsat for en social begivenhed (eks. sygdom eller arbejdsløshed), og som har høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde kan desuden efter gældende regler søge særlig støtte hos kommunen.

Pensionister med ingen eller få supplerende indtægter kan ligeledes efter gældende regler søge om at få varmetillæg. Der er desuden mulighed for at få sit eksisterende varmetillæg genberegnet, hvis ens varmeregning er steget væsentligt. Pensionister kan kontakte Udbetaling Danmark, som administrerer ordningen og få vejledning om dette.

Regeringen har desuden lavet en aftale med Dansk Fjernvarme om udglatning af varmeregningerne. Regeringen og Dansk Fjernvarme opfordrer fjernvarmeselskaberne til at udglatte kundernes regninger, så prisstigningerne ikke kommer på én gang, men bliver fordelt over året. Derudover har Energistyrelsen og Forsyningstilsynet oprettet en hotline, hvor fjernvarmeselskaber kan få rådgivning om reglerne for, hvordan værkerne konkret kan udglatte regningerne.

Med *klimaaftalen for energi og industri (2020)* blev det besluttet at nedsætte elvarmeafgiften fra 15,5 øre/kWh til 0,8 øre/kWh for husholdninger. Det betyder, at det bliver væsentligt billigere at opvarme sit hus med eldrevne varmekilder som f.eks. varmepumper. Desuden har regeringen foreslået at lempe elafgiften i udspillet *Danmark kan mere I*. Elafgiften blev ligeledes lempet i *Energiaftalen fra 2018*.

Hjemmesiden SparEnergi.dk er opdateret, så borgerne har én samlet indgang til information om energipriserne. På siden kan man finde viden om, hvordan man selv her og nu kan spare på energien, hvordan og hvilke tilskud, der kan søges, og hvordan for eksempel energirenoveringer på længere sigt kan hjælpe med at nedbringe energiregningen.

Med venlig hilsen

Dan Jørgensen